

Poštnina plačana v gotovini.

# GLEDALIŠKI LIST

SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI



## OPERA 1948 – 1949

**Giuseppe Verdi  
Traviata**

### **Vsebina :**

Verdijeva »Traviata«  
Skladatelj G. Verdi  
Vsebina Traviate

**9**

Premiera dne 10. aprila 1949

Giuseppe Verdi:

# Traviata

Opera v treh dejanjih (štirih slikah) po Dumasovi drami  
»Dama s kamelijami«. Napisal F. M. Piave. Prevedel N. Stritof

Dirigent: R. Simoniti

Režiser: C. Debevec

Scenograf: inž. arh. E. Franz

Violetta Valery .....	Z. Gjungjenac O. Otta
Flora Bervoix .....	V. Ziherl
Anina, Violettina sobarica .....	E. Neuberger M. Patik M. Zakrajšek
Alfred Germont .....	M. Brajnik D. Čuden R. Franc J. Lipušček
Georg Germont, Alfredov oče .....	V. Janko S. Šmerkoltj
Gaston, grof de Letoriere .....	S. Štrukelj
Baron Douphol .....	I. Anžlovar
Marki Obigny .....	A. Andrejev F. Langus
Doktor Grenville .....	L. Korošec F. Lupša
Florin sluga .....	M. Škabar

Violettini in Florini prijatelji in prijateljice

Kraj: Pariz in okolica

Vodja zbora: J. Hanc

Koreograf: S. Eržen

Kostume po osnutkih Mije Jarčeve izdelale gledališke krojačnice  
pod vodstvom Cvete Galetove in Jožeta Novaka

Inspicent: M. Likovič — Odrski mojster: J. Kastelic — Lučni mojster:  
S. Šinkovec — Maskerja in lasuljarja: R. Koder in J. Mirtič

Cena Gledališkega lista din 6.—

---

Lastnik in izdajatelj: Uprava Slovenskega Narodnega gledališča  
v Ljubljani. Predstavnik: Juš Kozak. Urednik: Smiljan Samec.  
Tiskarna Slovenskega poročevalca. — Vsi v Ljubljani.

# GLEDALIŠKI LIST

SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

1948-49

OPERA

Štev. 9

## VERDIJEVA »TRAVIATA«

Med številnimi Verdijevimi operami sta vsekakor najtehtnejši poslednji dve iz zadnjega obdobja njegovega snovanja, Othello in Falstaff, po obliki velike opere najveličastnejša pa seveda Aida. Vendar se zdi, da kljub svojemu velikemu pomenu v razvoju italijanske opere nobena izmed teh ni dosegla tako širokega priznanja in popularnosti, kakor jo je dosegla Verdijeva tako zvana »romantična trilogija«: Rigoletto, Trubadur in Traviata. Te tri opere, ki so med seboj zelo različne po sižeju in tudi po vedno novi, bogati skladateljevi glasbeni invenciji, družijo v neke vrste celoto na eni strani skupni čas nastanka, na drugi strani izrazito romantično osnovno nastrojenje.

Verdijeva izbira snovi v teh treh operah je bila za dotedanjo operno prakso zelo nenavadna: v Rigolettu je kot glavno osebo spravil na oder pokvečenega dvornega norca, v Trubadurju cigansko čarovnico, v Traviati pa velemestno blodnico (La Traviata = Izgubljenka). Skrivnost uspeha teh Verdijevih nenavadnih in današnjemu čustvovanju še celo neblizkih snovnih problematičnosti je nedvomno v skladateljevi globoki in pristni vživetosti v človeškost njegovih junakov. Ko so n. pr. Verdiju odsvetovali, da bi si za junaka opere izbral grbea, je odgovoril: »Prav to se mi zdi mikavno, dati temu človeku posebno smešno in žalostno postavo, kar ga bo naredilo še toliko bolj trpečega in čutečega. Prav zategadelj sem se odločil za to snov, in če bi mu odvzel njegovo posebnost, potem nikakor ne bi več mogel napisati zanj glasbe.« Verdija je torej v Rigolettu zanimal čisto človeški problem, problem skrbnega in čutečega očetovskega srca. Tako globoko resničnega čustvovanja ni pred njim upodobil na odru noben italijanski komponist. In kakor je bil Verdi iz nujnosti notranjega doživetja ustvaril Rigoletta, tako je iz istega občutja ustvaril tudi Trubadurja in pa Traviato. Doživljena, življenjsko pristna glasba je torej osnovni vzrok uspeha i Rigoletta i Trubadurja i Traviate.

Zato ni čudno, da je ne samo mnogo ljubiteljev opere, temveč tudi marsikateri glasbeni esteta in zgodovinar označil prav katero izmed teh treh oper kot njemu izmed vseh Verdijeveh najljubšo. In v resnici ima vsaka izmed njih zase nekaj svojskega. Če je Rigoletto kot živ vrelec melodije med njimi najlepša, je heroični Trubadur gotovo najpopularnejša, Traviata pa najbolj originalna, najbolj preprosta in ganljiva opera.

Skladateljevo delo za Traviato se je križalo s komponiranjem Trubadurja. Kdaj se je bil Verdi prav za prav spoznal s takrat modnim romanom Aleksandra Dumasa mlajšega »Dama s kamelijami«, po katerem mu je libretist Francesco Maria Piave napisal besedilo za Traviato, ni znano. Verjetno se je za snov navdušil v začetku leta 1852, ko se je mudil v Parizu, kjer so v istem času z velikim uspehom igrali Dumasovo dramo po tem romanu. Vsekakor se je Verdi zaradi očetove bolezni v marcu mesecu l. 1852 vrnil v Busetto med delom za Trubadurja in že z mislijo na Traviato. Med komponiranjem Trubadurja je julija istega leta nenadno umrl Trubadurjev libretist Cammarano, in tako je moral skladatelju del tretjega in celotno četrto dejanje opere napisati L. E. Bardare. Zaradi več žalostnih dogodkov, izmed katerih je Verdija najteže prizadela smrt matere, je delo za Trubadurja in obenem tudi za Traviato napredovalo mnogo bolj počasi, kakor pred tem za Rigoletta. V novembru l. 1852 je Verdi s končano partituro Trubadurja odpotoval v Rim, kjer je med vajami za njegovo premiero na tamkajšnjem odru že pridno komponiral Traviato. Krstna predstava Trubadurja je bila 19. januarja 1853, nakar se je ta opera kmalu razširila po vseh evropskih opernih odrih, čeprav je bila kritika po krstni predstavi zapisala, da je to Verdijevo delo »dokončno pokopalo lepo tradicijo belcanta«.

Nekaj dni po premieri Trubadurja je bil Verdi že spet v Busetto, da bi tam dokončal Traviato. Direktorju beneške opere Marzariju, ki je Verdija priganjal za obljubljeni opero, je odtod pisal: »Piave še vedno ni jenjal piliti libreta, a tudi v že dokončanih delih so dolžine, ki bodo občinstvo uspavale, zlasti ob koncu, ki mora biti nagel, če hočemo doseči efekt.« Kakor pri vseh svojih operah je Verdi tudi pri sestavi besedila za Traviato bistveno sodeloval. Sam je bil vedno skiciral potek dejanja in razpored posameznih prizorov.

Delo za Traviato je mrzlično napredovalo. Predigro k tretjemu dejanju je n. pr. Verdi napisal v eni sapi in brez vsakega oklevanja — v tej obliki je do zadnje note nespremenjena ostala tudi v partituri; a kljub temu je potožil v pismu nekemu prijatelju:

»Opera, ki jo pišem za Benetke, mi daje toliko dela, da imam komaj čas za jed in spanje.« Dne 21. februarja je dopotoval v Benetke. A tu je čakalo Verdija in Traviato nešteto samih nevshečnosti: kratek rok za vaje — dvanajst dni! —, zlovoljni in novega stila opere nevajeni pevci, v vlogi sušične Violette njeno živo nasprotje, debela in rdečelična primadona, za operno občinstvo zelo nenavadna sodobna snov — skratka, Traviata je v Benetkah na svoji premieri dne 6. marca 1853 temeljito propadla, ker občinstvo dela ni razumelo. Iz pisem prijateljem, ki jih je Verdi o tem dogodku obvestil, je razvidno, da si je bil skladatelj popolnoma svest vrednosti svojega dela, saj vzklika: »Sodil bo čas!« In res. Malenkostno predelana opera, v kateri so dejanje premaknili iz sodobnosti v dobo okoli leta 1700, je že 6. maja 1854 doživela v istih Benetkah ogromen uspeh, ki ji je ostal zvest vse do današnjega dne.

Območje občutja na eni strani Traviate in na drugi Trubadurja je tako različno, da je prav občudovanja vredno, kako je mogel Verdi v istem času skomponirati dvoje takih vrhunskih del nove opere. Zgodba izgubljenega dekleta, ki se zaljubi v lepega mladeniča Alfreda, in v tej ljubezni najde pot iz propalosti, nato s svojimi vrlinami celo pridobi na svojo stran zaskrbljenega očeta Germonta, obenem pa zaradi slepega nesporazuma izgubi svojega ljubega, da ga umirajoča spet najde, je v bistvu sentimentalna. Toda Verdijeva glasba pri vsem tem niti najmanj ni sentimentalna, temveč je v nji toliko zdravja in toliko toplega človeškega občutja, da dobi opera z njo bistveno drugačno lice.

Stil opere se kljub nevolji prvih pevcev krstne predstave ne razlikuje v taki meri od prejšnjih Verdijevih oper. Vsekakor pomeni partija Violette stopnjevanje pevsko tehničnih zahtev tako v pogledu kolorature kakor tudi kantilene. Že po obsegu je partija izjemna in izčrpuje vse možnosti sopranskega glasu. Duet »Hčerki povejte...« je s svojo edinstveno temo idealno utelešenje prav tistega belcanta, ki naj bi ga bil Verdi po nekaterih trditvah pošteptal. Nenavadna je bila za takratnega pevca gotovo izpopolnitev Verdijevih parlandov kakor tudi ansambelske tehnike. V vokalnem partu je meja med recitativnim in arioznim stilom povsem zabrisana v novo izpremešano zvrst, ki je za Verdija značilna. Ta Verdijev stil je vplival tudi na bodočnost, saj si, recimo, Puccinijeve Bohème brez tega stila niti prav misliti ne moremo. S Traviato je ustvaril Verdi tudi nešteto novih prijemov in načinov slikanja razpoloženj, čustev in občutij, kar je tudi v mnogočem obogatilo kasnejšo operno tvorbo. V nekaterih izvorno Verdijevih prijemih so poznejši itali-

janski komponisti Verdija kar posnemali. Tako je n.pr. Verdi v prizoru Violettinega umiranja oddaleč kot nekak spomin pustil zazveneti motiv Alfredovega priznanja ljubezni iz prvega dejanja — podobno je ravnal Puccini v zadnjem dejanju svoje Bohème.

Verdijevo Traviato štejem po pravici med najpristnejša in najprepričljivejša dela italijanske opere.

## MOJSTER OPERE SKLADATELJ GIUSEPPE VERDI

Po vzponu italijanske opere v začetku 19. stoletja, ko so zlasti skladatelji Gioacchino Rossini, Gaetano Donizetti in Vincenzo Bellini s svojimi deli razgibali italijansko operno tvornost, navezujoč svojo kompozicijsko razvojno linijo na zapuščino skladateljev Paisiella ter Cimarose, je v tridesetih letih istega stoletja pričela italijanska opera spet usihati in se izgublјati v epigonstvu. Tedaj je na polju italijanske opere nenadoma zrasel nov glasbeni velikan, sodobnik Richarda Wagnerja, skladatelj Giuseppe Verdi, ki je s svojimi številnimi popularnimi operami zavojeval svet in ostal še danes ta dan krepko zasidran v repertoarju vseh svetovnih odrov.

Giuseppe Verdi se je kot sin bornega krčmarja rodil dne 9. oktobra 1813 v majhnem kraju Roncole v okolici Parme. Nekaj osnovnih naukov v glasbi je prejel pri vaškem organistu Baistrocchiju, kasneje pa še pri Provesiju iz Busetta. Slednjega je že v svojem enajstem letu večkrat nadomeščal pri orglah. Mestece Busetto je marljivemu mlademu študentu za nadaljnji študij podelilo skromno štipendijo, ki mu je obenem s podporo prijatelja Barezziya omogočila, da se je z osemnajstim letom podal na milanski konservatorij. Učiteljski zbor konservatorija pa je bodočega slovečega skladatelja pri sprejemnem izpitu zavrnil, deloma zavoljo starosti, deloma ker ni bil iz milanskega okraja, po drugih virih pa baje celo iz razloga, češ da nima dovolj posluha in talenta za glasbo. Toda Verdi se ni dal kar tako odpraviti s svoje začrtane poti. Vpisal se je privatno v šolo glasbenika Lavigna, pod čigar vodstvom je kmalu napisal nekaj dovolj uspelih manjših skladb.

Z enaindvajsetim letom je prevzel mesto organista v Busettu, kjer se je tudi kmalu nato oženil s hčerko svojega dobrotnika Barezziya. Za nekaj svojih prvih pesmi se mu je posrečilo najti založnika v znanem Riccordiju, nakar je že kmalu po prvem pone srečenem opernem poskusu dovršil opero »Oberto, conte di S'Bonifacio« (l. 1839), ki je pri krstni predstavi v milanski Scali doživela

znaten uspeh. V tej operi je bil skladatelj še zelo pod vplivom Bellinija. Po uspehu »Oberta« je tedanji ravnatelj Scale Merelli takoj sklenil z Verdijem pogodbo za nadaljnje tri opere, toda že prva komična »Un giorno di regno« (l. 1840) je propadla. V istem času je Verdija tudi zadel težak življenjski udarec, ko mu je umrla žena z obema otrokoma. A Merelli ni izgubil poguma. Preskrbel mu je libreto za novo opero »Nabucco« (Nabukodonozor), ki ga je bil nekoliko prej odklonil skladatelj Nicolai. Verdi se je res oprijel dela in tako je l. 1842 doživela krstna predstava Nabucca naravnost triumfalen sprejem. Ta opera mladega Verdija je že jasno naznačila linijo, ki je značilna za vso vrsto del iz prvega obdobja Verdijevega snovanja. Tu se je že pokazala politična ideja zedinjenja Italije, ki je že močno preplavljala tedanji Apeninski polotok. Pod krinko nabožnih obredov babilonskih svečnikov je bilo slišati besedo ognjevitega sodobnega politika. Zato ni bilo čudno, da so se ob nadaljnjem naglem zaporedju Verdijevih oper te dobe strnili okrog komponista vsi italijanski domoljubi, ki so celo njegovo ime povzdignili na prapor v boju za zedinjenje Italije. Po »Nabucco« je Verdijeva glasbena žila spravila na oder dramo Victorja Hugoja »Hernani« (Ernani, 1844, Benetke), politično pobarvana je bila tudi nadaljnja »I due Foscari« (1849, Rim) po Byronu, »Jeanne d'Arc« (1845, Milano), »Alzira« (1845, Neapelj), »Atila« (1846, Benetke). S podobno besedo nam govori »Macbeth« (1847, Firenze), »I Masnadieri« (1847, London), »Il corsaro« (1848, Trst), »Bitka pri Legnanu« (1849, Rim). Z operama »Luiza Miller« (1849, Neapelj) in »Stiffelio« (1850, Trst) se končuje Verdijevo obdobje političnih oper. Dela tega obdobja so se danes le v manjši meri ohranila na opernem repertoarju. Vzrok temu je dejstvo, da je Verdijeva glasbena govorica v teh delih še zelo nedognana; še mnogo večja krivda pa je pri libretistih vseh teh oper, ki niso znali dejanja niti pesniško niti ordrsko dobro razplesti.

Verdijeva glasbena govorica je bila v teh delih tesno naslonjena na sodobno operno tvorbo, ki je izvirala iz linije Glucka, Cherubinija, Spontinija, Meyerbeerja, Rossinija, Donizettija in iz razcvita francoske »grand opera«. Vendar pa se francoska velika opera še vedno ni v taki meri oprijela mladega Verdija kakor v tem času njegovega vrstnika Wagnerja (Rienzi). Na Verdijev stil te dobe so predvsem vplivali njegovi italijanski predhodniki, in to v melodičnem, harmonskem pa tudi v glasbeno dramatskem oziru.

Iz območja tega stila se je skušal Verdi oteti s postopnim doslednejšim obdelovanjem glavnih orkestrskih prvin, kar je opaziti že v operi »Luiza Miller«. Prvo delo, ki je Verdiju prineslo res



Trije prizori iz Musorgskega opere »Soročinski sejem«:  
Popovič — S. Banovec in Hivnja — B. Stritarjeva.

Foto: S. Zalokar

svetovno slavo, pa je bila opera »Le roi s'amuse«, splošno znana pod naslovom »Rigoletto« (1851, Benetke). Tudi tu do neke mere še enkrat nahajamo kot eno izmed gonilnih sil čustvo patriotizma (cenzura je prestavila dejanje z dvora francoskega kralja Franca I. na dvor mantovskega vojvode), vendar v mnogo manjši obliki kakor v prejšnjih delih. Tragični ton, stilsko enoten in resničen, ki ima svoj izraz v prvi vrsti v melodiki, zagotavlja temu delu nenavadno mesto v zgodovini opere. Podobne dramatsko posledne sile prevladujejo tako v strastvenem »Trubadurju« (1853, Rim), ki je komponiran na španski motiv, kakor tudi v melanholični »Traviati« (1853, Benetke). Zaradi svojega, v primeri z mitičnim Wagnerjem tako različnega stila pomenijo te tri opere važen člen v verigi razvoja opere, zlasti ako jih pogledamo z zreljšča poznejšega verizma. To je vseskozi pomešan svet, na eni strani plemičev in ciganov v »Trubadurju«, na drugi strani svet demimondstva pa občutka časti, poštenja in morale v »Traviati«, in spet usoda dvornega norca Rigoletta na dvoru hotljivega in brezobzirnega plemiča. Vse to je povsem drugačna romantika kot pri Wagnerju, to je romantika polnokrvnih človeških strasti v primeri s hladno bajeslovnostjo.





Kum — F. Lupša pripoveduje zgodbo v Rdečkastem jopiču.  
(Režija: H. Leskovšek, scena: ing. arh. V. Molka, dirigent: S. Hubad.)

S temi deli si je Verdi pridobil v svetu tako priznanje in veljavo, da je — čeprav je bilo njegovo ime združeno z italijanskim političnim programom — dobil naročilo celo za Opero v Parizu. Za Pariz je torej napisal novo opero po takratnem francoskem okusu (z velikim baletom, ki predstavlja letne čase) pod naslovom »Siciljske večernice« (1855, Pariz). Po dveh nadaljnjih delih manjše cene in vrednosti: »Simone Boccanegra« (1857, Benetke) in »Aroldo« (1857), je Verdi stopil korak naprej z opero »Ples v maskah« (1859, Pariz), katere snov spominja na smrt švedskega kralja Gustava III. Z operama »Moč usode« (1862, Petrograd) in »Don Carlos« (1867, Pariz) se končuje to drugo obdobje Verdijeve tvorivosti, obdobje, v katerem je komponist dosegel svetovno slavo na osnovi svoje edinstvene italijanske melodike in odrskih efektov. Vsa ta Verdijeva dramatika je našla izraza predvsem v spevu: na odru jo oblikuje tako rekoč spontana izraznost človeškega glasu. Spontana tudi zategadelj, ker je Verdijeva tvornost te dobe spontano vrela iz njegovega srca, kajti kako bi bilo drugače mogoče razumeti, da je na primer »Rigoletta« skomponiral v pičlih 40 dneh in pri tem obenem snoval še druge stilsko drugačne načrte.

Verdijeva spontanost je pristno umetniška. In do kakšne mere



Prizor iz zadnjega dejanja: Parasja — M. Polajnarjeva, Kum — F. Lupša,  
Gricko — D. Čuden, Čerevik — L. Korošec.

Foto: S. Zalokar

je res umetniška, nam bodi najboljši dokaz njegova vse do poslednjih let življenja večno živa želja, da ne bi nazadoval, temveč da bi iz dneva v dan lahko utiral nova pota. Brž ko se je seznanil z Wagnerjevim delom in njegovimi principi glasbene gradnje, je takoj poglobil svoj izraz, temeljiteje obdelal posamezne glasove, glasbeno obogatil orkester in se trudil zgraditi trdnjšo motivično stavbo s prevzetim principom vodilnih motivov (Motivične reminiscence je uporabil v večji meri že v »Don Carlosu«!) Delo, ki je v celoti vzniknilo v tem novo preorientiranem duhu, je velika opera »Aida« (1871, Kairo), ki jo je Verdi skomponiral po naročilu egiptskega podkralja Ismaila Paše za otvoritev sueškega prekopa. To opero je skomponiral po francoskem konceptu staroegiptške snovi, medtem ko se je Verdi z Aido na svojski način pobotal s francosko grand opero in jo v njenem žanru tudi prekosal. Po triumfalnem uspehu, ki ga je Aida tudi po pravici dosegla, pa je v mojstrovem delu nastopilo nepričakovano dejstvo, ki si ga je mogoče razložiti samo umetniško z vročo Verdijevo željo po iskanju novih poti. Njegova vedno neugasljiva tvornost ga namreč pri tem za čudo ni gnala, da bi pisal delo za delom, temveč komponist se je poglobil v samega sebe in je vztrajno molčal celih 16 let, išoč

s skladateljem in pesnikom Arigom Boitom novih poti glasbene drame.

Po tem premolku je sivolasi starec nenadoma ponovno oživel l. 1887 z glasbeno dramo »Othello«, ki jo je napisal na shakespeareovski tekst Ariga Boita. Tu se je Verdi dokopal do povsem novega deklamatoričnega sloga, ki je vseskozi speven in vseskozi nadyladuje orkestrsko osnovo. Tu je Verdi na višku svoje svojske rešitve strastvene dramatičnosti, rešitve čisto italijanskega značaja. Podobno, do poslednjih potankosti z glasbo prepleteno rešitev je podal osemdesetletni Verdi tudi v svoji zadnji operi te tretje slavne periode, v kroni svojega življenjskega dela, operi »Falstaff« (1893). Falstaff — kaznovani požeruh in pohotnež — je komična in obenem komorna opera (komorna opera sto eno leto po Mozartovi »Figarovi svatbi«!). Besedilo za opero je po Shakespearovi osnovi napisal tudi topot Arigo Boito. V tem delu so v mojstrski meri združene wagnerjevske deklamatorične prvine s prviniami stare operne buffe, pri čemer pride do izraza tudi čisto glasbena in iz glasbe izvirajoča tehnika — opero zaključuje namreč mojstrsko napisana vokalna fuga.

Poleg oper bi mogli omeniti še nekaj drugih Verdijevih glasbenih del, med katerimi je zlasti znan njegov prelepi »Requiem«, ki ga je napisal v počastitev spomina pisatelja Manzoniya. Tudi to delo je rešil Verdi čisto svojsko in čisto italijansko. Razen Requiemu ima Verdi še nekaj drugih znanih skladb (Stabat mater, Tedeum, Ave Maria) in komornih del (kvartet v e-molu).

Verdi je napisal 27 oper in je torej v prvi vrsti operni skladatelj, in to skladatelj strastvene, resne opere — opere serie (komična opera je poleg Falstaffa samo še začetniška Un giorno di regno). Verdi je izšel iz italijanske opere, toda v iskanju svoj-skega glasbenega izraza je izčistil slog svojih oper in melodiko dotlej običajnih koloratur, opustil je formalno razčlenjevanje opere na koncertne točke, da bi ob koncu svojega življenja dal operi novo, absolutno glasbeno zgradbo, bogatejšo in dramatsko individualnejšo od prejšnje. Bistvo njegove opere je v spevu, toda vedno pri pevcu na odru in ne kot pri Wagnerju v orkestru pod odrom. Zato si je Verdi zamislil spev v vsem njegovem dramatskem izrazu, ki ga do podrobnosti dramatsko individualizira. Če je Wagner izrazito nemški, Smetana češki, Musorgski ruski, Bizet ali Massenet francoski, potem je Verdi najmanj v taki meri izrazito italijanski skladatelj — čustven, strasten, ognjevit in neposreden.

Verdi je umrl dne 27. januarja 1901 leta v Milanu v starosti osem in osemdesetih let.

## TRAVIATA

(Vsebina)

**Prva slika. V Parizu pri Violetti.** V galantnem Parizu se plemič Alfred Germont tako zaljubi v Violetto Valery, da pozabi, kdo prav za prav je. Violetta živi kakor mnogo drugih mladih deklet zelo lahkomiselno in ne jemlje resno niti življenja niti ljubezni svojih prijateljev. Zato tudi za Alfredovo ljubezen nima drugega kot porog in posmeh, čeprav ji je mladenič nenavadno všeč.

**Druga slika. Pri Alfredu na kmetih.** Alfredova stanovitnost je Violetto končno le toliko ganila, da je sledila njegovi želji in se preselila z njim na kmete. Tu živita oba daleč od šumnega življenja in sveta le za svojo tiho ljubezen. Nekega dne pa pride stari gospod Germont iskat svojega izgubljenega sina. Doma najde samo Violetto, a vse, kar ji je hotel očitati, se izgubi v nič pred močnim vtisom, ki ga dobi pri tem obisku. V svoje veliko začudenje vidi, da ni šla z Alfredom zavoljo denarja, temveč da nasprotno še sama zanj veliko žrtvuje. Globoko pretresen nad pristnostjo njenih ljubezenskih čustev, jo vendarle prosi, naj se loči od Alfreda, ker bi sicer zaradi njegovega razmerja z Violetto in meščanskih predsodkov bila močno ogrožena ženitev njegove ljubljene hčerke. Violetto gane prošnja nesrečnega starca in vsa v solzah privoli v težko ločitev.

**Tretja slika. V Parizu pri Flori.** Na intimni večerni zabavi pri prijateljici Flori je navzoča tudi Violetta. Ko Alfred to izve, gre še on tja. Tam se pri igri ostro sporeče z enim izmed Violettinih častilcev, baronom Doupholom, tako da ga prestrašena in v dušo pretresena Violetta mora prositi, naj odide z zabave. Vse preveč jo namreč boli v ljubezni razklano srce. Razjarjenega Alfreda pa slepa ljubosumnost zavede tako daleč, da vpricho vse družbe Violetto surovo razžali in ji celo vrže denar pred noge. Prav v tem hipu stopi v dvorano Alfredov oče in vidi sinov nespodobni nastop. Ob očetovem glasnem svarilu se Alfred zave svojega nečastnega ravnanja in se skruši v globokem kesanju.

**Četrta slika. V Violettinem drugem stanovanju.** Burno življenje in dolga zavratna bolezen sta Violettino zdravje do kraja oslabili. Slovo od ljubljenega Alfreda ji je vzelo zadnje moči. Ne Alfredova vrnitev niti dobrosrčno prigovarjanje njegovega očeta niti zvesta zdravnikova brižnost niti strežničina ljubezniva oskrba je ne morejo več obvarovati pred neizbežnim žalostnim koncem. Obdana od vseh, ki so ji bili dragi, izdihne svoje mlado življenje kot tragična žrtev svoje nekdanje neuravnovešenosti in kasnejše odpovedi.